

SZÁM.

amint
szer-
inda-
rajz
kszor
vény
tatik,
pike.
tábo-
gy-é,
re rá-
meg-
sem
zolt s
la. A
c. De
g táp-
apró
véhez
ságos
Pap
őszö-
zemé-
ket is
vagy
A ha-
dalmi
test-
lvasó
nikor
töltöt
hatva
estvé-
gyer-
velké-
Adél.
gy si-
enütt
hog
A ne-
őszö-
seért.
kere,
metül
vedet.
magas
s eset
gyes-
g nem
t nem
szer-

AZ ÉLETMENTŐ TYUK. (Lásd a 326. lapon.)

épület.
alát.

A BÜVÖS VÖLGY.

-- Mese. --

(Vége.)

AZ ÉJSZAKA Janika nem sokat aludt. A nap még nem igen magasan járt, mikor ő is már talpon volt. Legelőször is az ablakhoz sietett.

— Itt van, csakugyan itt van! szólt magában.

Egy piczike kis lámpás volt ott, olyan kicsi, hogy zsebre lehetett dugni; tiszta kristályból voltak oldalai s közepén vékonyka kis gyertya állt. Hajnalka tette azt oda fiának.

Janika zsebébe dugta a kis lámpást, aztán előkereste tarisznyáját, rakott belé eseséget és öreg atyjához ment, ki még föl sem kelt volt ágyából. Az öreg nem csodálkozott, hogy a fiut így utra készülten látja, mert Janika sokat járt a szomszéd városkába; de az meglepte kissé, hogy a fiu most könnyes szemekkel bucsuzott el tőle és olyan furcsa szavakat mondott:

— Imádkozzék értem, édes apám, szólt Janika; ha jó szerencsével járok, nem lesz többé okunk a bánatra, de ha nem lesz szerencsém, akkor soha nem térek többé vissza.

— Isten óvjon ettől, édes fiam, szólt az öreg; mit csinálnék én, ha te nem volna mellett? Tudom, hová mégy, de vigyázz magadra, én majd imádkozom érted.

Janika megcsókolta atyját s utnak indult. Szaporán lépdegélt a nagy hegy-ség felé s hátra sem nézett, csak mindig előre, szinte türelmetlenkedve, hogy gyorsabban nem jut előre. Délben egy árnyas fa alatt kissé megpihent, elővette a tarisz-

nyából a kenyeret és szalonnát s jóízűen falatozott; aztán ismét utnak indult és mire esteledni kezdett, eljutott a nagy sziklahegység tövébe.

Más vándor ilyenkor már éjjeli nyugalomra gondolt volna, de Janika csak most készült még az igazi utra. Föltekintett a meredek, szakadékos bérczekre.

— Nem téveszthetem el az utat szólt magában. Amott egy szirt alján látom a kis kápolnát, odáig följutok, mire egészen besötétedik. Onnan aztán — — majd meglátjuk.

Meredek ösvényeken, járatlan zord sziklahasadékok közt kapaszkodott föl, többször négykézláb, de fáradhatlanul; sokszor elcsuszott, az éles kövek megsebeztek kezét-lábát, de ezzel nem törődött s nem gondolt a mindinkább sötétedő éjszakával sem. Már-már alig látott egy-két lépésnyire, mikor végre eljutott a kis kápolnához, melyet messziről a völgyből látott, A kápolna ajtaja nyitva állott, s az oltár előtt halványan pislogva égett a szentelt mécs.

— E szent tüznél kell meggyujtanom lámpásomat. Hála Istennek, idáig baj nélkül jutottam el. De most jön a neheze!

Az oltármécsnél meggyújtotta kristály lámpása gyertyácskáját s aztán gyors léptekkel, izgatottan, de félelem nélkül folytatta utját a sötét éjben.

Kis lámpása eleinte csak halványan pislogott, mint valami fénybogárka a zord vad sziklák között; de fénye lassanként növekedni kezdett, nagy örömére Janikának, mert a világosság az ő bátorságát is növelte. Eddig még csak a meredek ösvénnyel volt baja, de amint a kis kápol-

nán tul volt, kezdte tapasztalni, hogy itt már valami borzalmas vidéken jár. Egyedül, messze minden emberi lénytől, sötét éjjel bolyongni e vadon szirtek közt, már magában is nem épen mulatságos volt, de ebbe még csak beletörődött volna. Csakhamar azonban mindenféle ijesztő dolgokat kezdett látni és hallani. Egészen közel a feje fölött hirtelen éles vijjogás hallatszott, mintha éhes vércsék és keselyük készüléne lecsapni prédájukra; majd tompa bagolyhuhogás szólalt meg s Janika, bármennyire el volt szánva, hogy nem ijed, érezte, hogy hideg borzongás fut végig a testén.

De azért csak ment tovább. Az ijesztő hangok mindinkább szaporodtak minden oldalról, még a föld alól is, aztán mindenféle csodás alaku szárnyasok, denevérfajták, baglyok röpkedtek körül; némelyik villámgyorsan egyesesen neki röpült, s Janika akaratlanul félrekapta a fejét, mert azt hitte, hogy szemébe vágja karmait egy-egy fenevad; őszintén megvallva kisé reszketett, de azért csak biztatta magát és ment szépen előre.

— Azt mondta anyám, hogy addig nincs mitől tartanom, míg a lámpásom fénye nem halványul. Tehát csak előre!

Ment tehát tovább, midőn egyszerre iszonyu bömbölés hangzott egészen közelről. Szinte a vér is meghült Janika ereiben s majd elejtette lámpását.

— Ez a bika! Tehát mar itt vagyok közelében!

Reszketve nézett körül, de nem látott semmit. Igyekezett leküzdeni rettegését s megindult arra, a honnan a bömbölés hallatszott. Izgatottan, félig kábultan

sietett előre s észre sem vette, hogy lámpása mindinkább halványul. Végre már alig látta az utat lábai alatt s erre föl-eszmélt.

— Ah, rossz irányban járok... elfelejtettem anyám intését, hogy semmiféle hang után se induljak, mert az mind csak veszedelembe csal, vissza kell fordulnom.

Ideje is volt. Mert épen egy szörnyű szirt szélére jutott s ha még egyet-kettőt lép a sötétben, lebukik s menthetetlenül odavész. De mihelyt megfordult, a kis lámpás rögtön erősebben kezdett világítani, csakhamar visszanyerte régi fényét, sőt lassanként oly vakítóan ragyogott, hogy messzire megvilágítja a félelmes tájat. És a meddig a fény ért, az ijesztő éjjeli szárnyasok onnan eltakarodtak.

Már éjfél lehetett, midőn Janika a bércz tetejére ért s itt egy nagy sziklahasadék elé jutott. A mint a hasadékbába bepillantott, egy másik fénylő pontot vett észre, mely épen oly vakítóan világított, mint az ő kristály lámpása.

Megdöbbenve, tétovázva állt meg egy pillanatig.

— Az ott a gyémánt... ott az arany-szarvu bika! szólt magában.

Itt volt a döntő pillanat, most már szüksége volt egész bátorságára... oda kell menni a szörnyeteg állathoz s letörni homlokáról az óriás gyémántot. Hideg veríték gyöngyözött Janika homlokán s mintha odanőtt volna a földhöz, nem bírta lábait mozdítani. De végre megint csak neki bátorodott.

— Meg kell lennie. Ha visszarettenek, úgy is elvesztem; anyám megmondta,

hogy élve ki nem jut, aki egyszer a bűvös gyémántot látta ... s ha én elvesztem, Ibolyka is örökre odaveszett. Csak lámpásomra kell vigyáznom ... ez a fő ... erre intett anyám!

Megindult. Léptei visszhangzottak a sziklák közt s a zajra a bika, mely földre hajtott fejjel állt ott, hirtelen fölegyene-

sedett. Irtózatos bömbölés reszketteté meg a levegőt. Janika azt hitte, mind rászakadnak a kősziklák; aztán látta, amint a szörnyeteg bős haraggal, vérben forgó szemekkel villámgyorsan rohan egyenesen feléje. Janika halálsápadtan várta.

Megállt s nem nem birt mozdulni sem. Egy pillanatig akaratlanul arra gon-

CSOLNAKÁZÁS. (Lásd a 327. lapon.)

dolt, hogy megfordul és elfut a szörnyű veszedelem elől; de eszébe jutott anyja intése.

— Nem, nem fordulok meg; elfutni már lehetetlen, gondolá azután. Történjék akármilyen, bevárom s ha elveszek, a kedves jó Ibolykáért veszek el.

Ott állt tehát és magasra tartotta lámpását. S a lámpás fénye annál vakítóbb lett, minél inkább közeledett a bika. Mikor a bős állat már csak néhány lépésnyire volt, egyszerre megláttá lépteit, aztán vadul rázta a fejét, mintha el akarná kerülni a lámpás vakító világát,

még egy-két lépést tett előre, de csakhamar reszketés fogta el, kinosan hörgött s alig egy lépésnyire Janikától térdre rogyott, mintha hódolni akarna a kis fiúnak.

Janika, halálra elszántan állt ott, szíve hevesen dobogott, de volt annyi ereje, hogy lámpását ki nem ejtje kezéből. Mikor látta, hogy a szörnyeteg összerogyott, hirtelen visszanyerte teljes nyugalmát.

— Minden úgy történt, amint anyám, a drága tündér mondta. Most már félre minden félelemmel, a többi is be fog teljesedni. Csak pontosan kövessem tanácsát.

Letette a lámpást a földre úgy, hogy a fénye egyenesen a szörnyeteg szemébe süssön. Aztán odalépett az állathoz bátran, megragadta a homloka közepén ragyogó gyémántot és letépte onnan. A szörnyeteg görcsösen vonaglott, de nem mozdult.

— Megvan! kiáltott Janika diadalmasan. Most gyorsan vissza! A gyémánt világítani fog utamon, a lámpást itt kell hagynom; amíg lángja tart, addig a szörnyeteg meg nem mozdulhat. Épen félénnyire égett; ha sietek, lejutok a kápolnáig, mire egészen kiég. A kápolnán tul pedig nincs többé veszély.

Egész erejéből futott s a gyémánt megvilágította útját. Épen a kis kápolna ajtajához ért, mikor irtóztató bömbölés reszketetté meg az egész bérczet. A kristály lámpás kialudt, a szörnyeteg fölkel, de ellensége már biztos helyen volt s az aranyszarvu bikát elérte végzete: nem tudta megőrizni a rábizott kincset s ezért a sziklák rászakadtak és eltemették.

Janika, miután a kápolna ajtajában megpihent és kissé aludt is, hajnal hasad tával utnak indult és késő estére szerencsésen hazaért. Kincsét gondosan elrejtette tarisznyájába s a nagy uttól fáradtan ágyára dőlt, boldogan, mert másnapra megszabadíthatja Ibolykát és atyját.

Még alig virradt, már talpon volt s a kincsel zsebében sietett a vén bűvész barlangjához. A varázsló ugyancsak ámult, mikor Janika mutatta az óriás gyémántot és így szólt:

— Elhoztam, amit kívántál. Bocsásd szabadon a foglyokat!

— Add ide, add ide! kiáltá a vén gonosz, reszketve a mohó kincsvágytól.

— Oh nem! Előbb bocsásd szabadon Ibolykát és atyját. Jól tudod, hogy én meg nem csallak; de benned nem bízhatom.

A varázsló eltűnt a barlang mélyében s egy percz mulva ismét megjelent s mellette Ibolyka és Elemér gróf. Hangos örömkialtással futottak ki a barlangból, míg Janika átadta a kincset a vén bűvésznek. Elemér gróf és Ibolyka össze-vissza csókolták megszabadítójukat; de Elemér így szólt:

— Távozzunk gyorsan, lehetőleg messzire! Mert itt mindjárt szörnyü esemény következik.

Alig mondta e szavakat, szörnyü dörrenés hallatszott s amint hátrafordultak, látták, hogy a barlangból tűz és füst száll ki, aztán a szikla mindenestül elsülyed és helyén mély tó támad. Elemér gróf és Ibolyka ámulva látták ezt, Janika pedig így szólt:

hogyan
gyém
Iboly
páso
erre:

szikla
hajto

dolt
vesz
inté

már
aká
jó I

— Ime, a vén gonosz saját vesztét okozta. Sokat tudott; tudta, hol a legnagyobb kincs; kívánta, hogy elhozzam neki. Elhoztam; de azt nem tudta, ha e kincset az fogja kezébe, ki valami gonosz-ságot követett el, akkor vége van. A bűvös gyémánt szétpattant s magával eltemette a vén gonoszt is örökre; többé nem kell tőle rettegnünk.

Boldogan, vidáman mentek a gróf kastélyába, hol a két gonosz czinkos, Márton és András, a vén bűvész megsemmisülése percében visszaesett régi alakjába. Persze azonnal tömlöczbe zárták őket.

Elemér gróf nem eresztette el többé Janikát, sőt az öreg János gazdát is odahozatta a kastélyba. Később aztán Janika, mikor már nagyra nőttek, feleségül vette Ibolykát, az öreg gróf neki adta nagy birtokait s azután vigan és boldogan éltek sokáig és talán még ma is élnek, ha ugyan már meg nem haltak.

AZ ÉLETMENTŐ TYÚK.

(Képpel a czímlapon.)

GSTFOLÓDÓ, gunyolódó emberek, ha valakiről azt akarják mondani, hogy együgyű, ostoba, sokszor mondják: »Annyi esze sincs mint a tyuknak«. Ezzel persze azt is akarják mondani, hogy a tyúk még az állatok közt is az ostobák közül való, nem ért meg semmit.

Mi tagadás benne, tyúk koma bizony nem ópen valami lángeszű szárnyas és akármelyik kisebb madár tanulékonyabb, főleg a kis éneklő madarak. De azért mégis tévedés azt hinni, mintha a tyúk annyira ostoba volna, hogy épenséggel nem tudna gondolkozni s egy természet-tudós nemrég meglepő esetet jegyzett föl arról, milyen okosan mentette meg egy

kokhinkhinai tyúk az ő kisebb atyafiait nagy veszedelemből.

Egy majorságot, mely a folyó közelében állt, tavaszkor hirtelen meglepte az árvíz. A lakosok ijedten mentették értékesebb holmijokat magas fekvésű helyekre, ami nem volt nehéz, mert az árvíz szerencsére nem lévén nagyon nagy, csak egy-két lábnyira lepte el az udvart és az épületet; ám ez persze elég volt arra, hogy a földön fekvő tárgyak elázzanak és megromoljanak.

Mindenre gondoltak, csak a tyúk-ópra nem, pedig hát ott is nagy volt az ijedség és veszedelem; a víz ide is behatott s ugyancsak szorult helyzetbe juttatta az épen bent volt szárnyasokat. A nagyobb tyúkok, kakasok inkább tréfára vették a dolgot, kiröpültek a nyitott ajtón a közeli szemétdombra, mely magasra kiemelkedett a vízből s melyen egészen kényelmesen kapargálhattak. Volt köztük egy hórihorgas kokhinkhinai tyúk is; ez sem ijedt meg, mert az a fajta tyúk nem tud ugyan röpködni, de jó hosszú lábai vannak s ami tyúk kománk, a víz nem levén nagy, szépcskén kigázolt a szárazra.

De volt odabent néhány fiatal jérczike és kisebb csibe, mely a vizet nem tudta meglábolni, röpködni pedig még csak igen keveset bírt. Ezek aztán nagy bajba szorultak. Amint a víz hirtelen betört, csak épen annyi idejük maradt, hogy fölugráltak egy gerendára, mely a falon nem igen magasán függött tyúkültetőnek. Itt nagy ijedelemmel sápoztak és rikoltoztak, de a gazda bizony nem gondolt rájuk, senki sem ment segítségükre.

Egy-kettő a bátrabbak közül vakmerően megpróbálta a röpködni, de szomorú sorsra jutott, mert nem bírt kiröpülni a szárazig, a vízbe bukott és belefullt. A többiek ezt látva, mozdulni sem mertek.

Egyszerre a gazda, amint a ház körül már mindent biztosságba helyezett és véletlenül a tyúk-ól felé is odanézett, valami csodálato s dolgot vett észre. Las-

z ő kisebb atyafiait

mely a folyó közelé-
hirtelen meglepte
ijedten mentették
magas fekvésű he-
néhez, mert az árvíz
nagyon nagy, csak
el az udvart és az
elég volt arra, hogy
elázzanak és meg-

ak, csak a tyuk-óbra
nagy volt az ijedség
ide is behatott s
yzetbe juttatta az
asokat. A nagyobb
b tréfára vették a
itott ajtón a közeli
nagasra kiemelke-
egészen kényelme-
olt köztük egy hóri-
uk is; ez sem ijedt
uk nem tud ugyan
ábai vannak s ami
n levén nagy, szé-
azra.

néhány fiatal jér-
mely a vizet nem
ni pedig még csak
asztán nagy bajba
z hirtelen betört,
maradt, hogy föl-
mely a falon nem
tyukültetőnek. Itt
tak és rikoltoztak,
a gondolt reájok,
ükre.

bbak közül vak-
röpülést, de szo-
rt nem bírt kirö-
ukott és belefult.
dulni sem mertek,
amint a ház kö-
gba helyezett és
lé is odanézett,
vett észre. Las-

san, zaj nélkül közeledett, megleste és mit látott?

A hosszalábu kokhinkhinai tyuk folytonosan ki és bejárt a domb és a tyuk-ól közt. Csakhogy befelé mindig üresen ment, kifelé pedig — mindig hozott a hátán egy-egy csibét. A jószívü tyuk türelmesen lubiczkolt a vízben, az ólban odaállt a gerenda alá, melyre a csibék menekültek s ezek egyenként szépen legrááltak a hátára s ő kivitte őket a szárazra.

A gazda bámulva szemlélte az állati ösztön és gondolkozás e meglepő jelét: várta, mikor un belé a tyuk. De a jó tyuk nem unt bele s valamennyi csibét szépen kihordta biztos helyre.

A víz, amely hirtelen jött, ép oly gyorsan eltakarodott s néhány óra mulva ól és udvar ismét szárazon volt. De a jószívü és okos kokhinkhinai tyuknak e naptól fogva pompás dolga volt, mert a gazda méltónak tartotta, hogy a legjobb csemegeket kapja jutalmul társai megmentéseért.

VÁNDORLÓ FÜRJEK.

(Képpel a 328—329. lapokon.)

Hogy kizöldült erdő-mező, milyen élénk! A lombos fákról, a zöldelő vetések sűrűjéből versenyt zengenek madárkaink, melyeket oly régen nem hallottunk. De most már megint itt vannak mindnyájan, kik télire elköltöztek melegebb vidékre, most már ismét a mi virágos mezőinket ékesítik.

Ott a gazdag vetés közt járva, rábukkanunk a kis fűrj fészkeire is, melyben már ott vannak a piczi tojások. De nem bántjuk, a szegény fűrj ne sajnálja meg, hogy visszatért hozzánk, olyan hosszú fáradságos ut után.

A vándormadarak közt legnagyobb fáradsággal utazik a fűrj. Könnyű a fecskének, vadgalambnak s a többi erős röpülőknek! Főnt a magasban szélgyorsasággal utaznak s néhány nap alatt céljuk-

hoz érnek; de a szegény fűrj nem valami hires röpülő s ezért jórészt csak egy szegény legény módjára, gyalog teszi meg a nagy utat. Mint a legtöbb vándormadár, a fűrj is kisebb nagyobb seregekbe gyűlve utazik. Őszkor megindulnak délfelé, melegebb vidékre, tavaszkor pedig visszatérnek.

Képzeltetik, milyen fáradságos az ilyen kicsi madárnak elvándorolni messzi országba. Ugyancsak szaporán kell ám lépegetniök, keveset szabad pihenni és e mellett még nem is választhatják a rövidebb utat, hanem bokrok és bozótok közt kénytelenek bujkálni, hogy sokféle veszedelmes ellenségük meg ne lephesse.

Sokan elvesznek a fárasztó ide-oda utazásban, de a nagyobb rész mégis csak visszaérkezik szerencsésen s vigan csattog ismét buzavetéseink között.

Csolnakázás.

(Képpel a 324. lapon.)

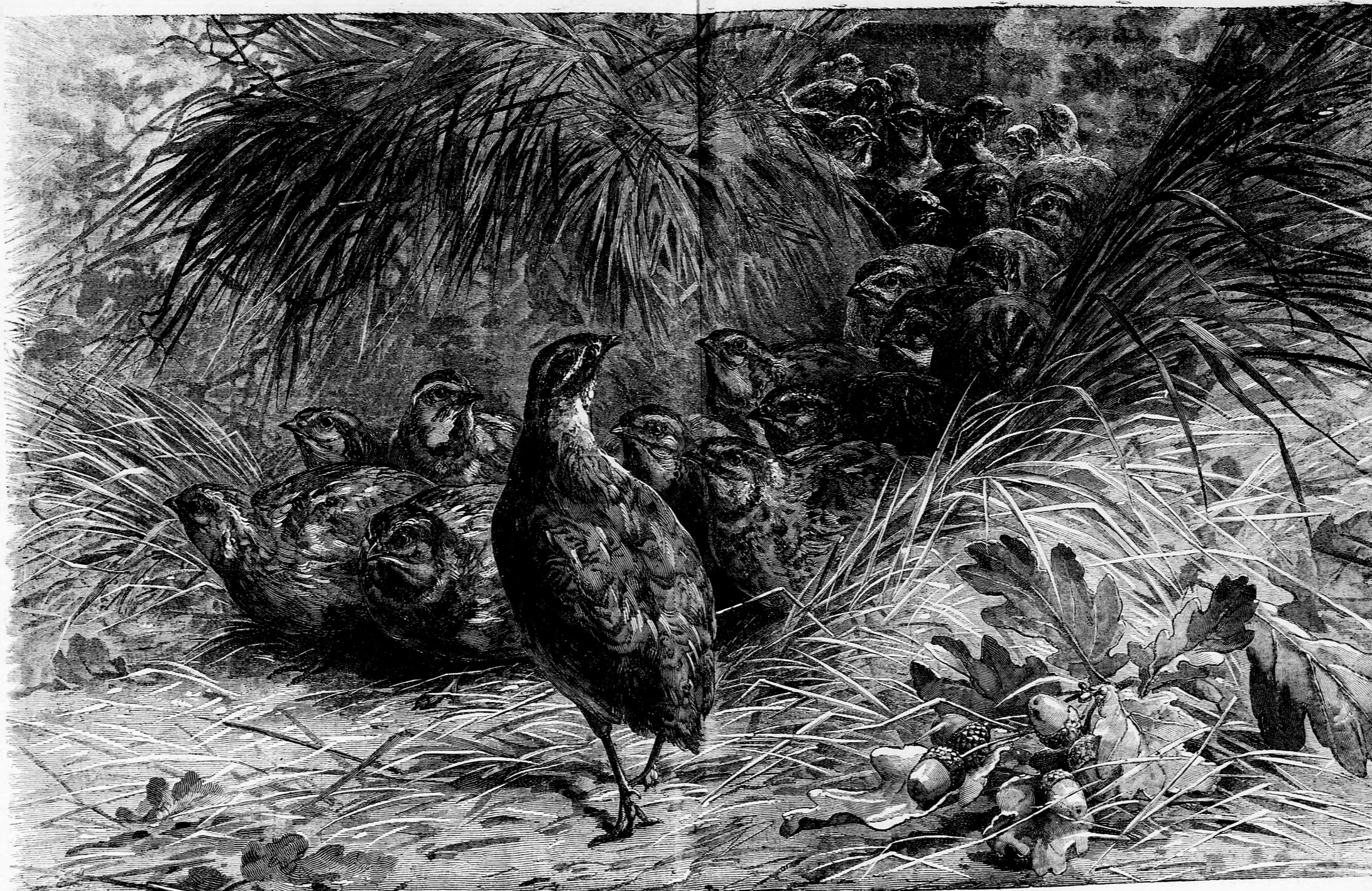
RÉG nem volt már szerencsétek
Róluk hallani:
Ismét lépnek hát elétek
Laczi és Pali.

Vad Laczi és Rontó Pali
E két urji itt,
Kiket kalandozó vágyuk
Im a vízre vitt.

Haszontalan kis ladikba
Szálltanak be ök,
Kezeikben rosz piszkafák
Most az evezők.

Szegény Tercsít a vásottak
Parton feledék
S a pocsolján lubiczkolnak
— Vigan szerteszté.

Nem vetek öt perczet neki
— Akármí legyek —
Vízbe pottyan s tán ott is vész
A két vad gyerek.

VÁNDORLÓ FÜRJEK. (Lásd a 327. lapon.)

A bagoly-tojás.

(Képpel a 333. lapon.)

MINAPÁBAN Vad Laczi
Mit gondol magában?
»Ott az öreg fa hegyén
Két bagoly-tojás van.
Föl mászom, ki is szedem —
Ez nagy mulatság leszén!«

Diktum, faktum, úgy is tett —
Fölmászott a fára;
Rá is akadt ott a két
Nagy bagoly-tojásra,
Leszedi és elteszi —
A doktor majd megveszi.

Amint épen esuszna le
A bagoly-tojással —
Feje fölött valami
Gyanus suttogást hall.
»Bánom is én akármí
Meg nem fogok hátrálni!«

Balra tekint — s jaj mit lát! ?
Bele hül a vére! . . .
Melléje szállt a bagoly
A fa tetejére.
Rámeresztí nagy szemét
S karmait terjeszti szét.

— »No megállj, pajkos fiú!
Csak férjemet várom —
Akkor majd kikapsz Laczi! . . .
Itt is már a párom!
Kezdődik a hadd el hadd —
No hogy érzed magadat!«

Isten tudja miré lesz
A vásott Laczkója! . . .
De hát a rosz fiú is
Jó Isten megóvja.
A vadász oda került,
A két bagoly elrepült.

Ám azért Vad Laczikát
A sorsa elérte.
Nem vitte el szárazon
Jól kikapott érte:
Kiporolta a vadász
S a fán maradt a tojás.

A KIS KATICZA BÁBUJA.

— Elbeszélés. —

(Vége.)

AGYON furcsa volt az, mikor a kis leányka így vigasztalgatta a hatalmas várgrófnét. Ez sokáig nem szólt semmit, csak nézte a gyermeket, de most már épen nem olyan haragosan, mint az imént. Végre majdnem nyájasan mondá:

— Menj, gyermek, menj a dolgodra. Nincs már semmi bajom. És ne félj, nem foglak bántani, mehetsz nyugodtan.

Katicza nem mondatta ezt magának kétszer; fölkapta a kenyeret és a fazekat és gyors léptekkel ment tovább.

A grófné lova ezalatt közel a mezőn legelészett. Jól betanított, engedelmes állat volt s asszonya szavára szépen odament s a grófné fölpattant a nyeregbe, aztán tova vágatott, de nem föl a kastélyba, hanem cél nélkül lovagolt ide-oda. Egyszerre azt vette észre, hogy a falu szélén egy kis dombon álló templom közelébe jutott. A templom ajtaja nyitva volt.

Látta ő a templomot sokszor, ellovagolt mellette mindennap, de soha sem jutott eszébe bemenni. Most azonban hirtelen az a gondolata támadt, hogy benéz a templomba. Az öreg sekrestyés ott állt a templom ajtajánál; intett neki s az öreg félve és alázatosan oda sietett.

— Tartsd a lovamat, míg kijövök, parancsolá a grófné s bement a templomba.

A vén szekrestyés ugyancsak bámult s nem tudta mire magyarázni, hogy a gögös várgrófné az ő szegény kis falusi templomukba lép.

— Félek, valami roszban töri a fejét még itt is, dörmögé az öreg.

Pedig ezuttal nem volt igaza, mert a várgrófné nem gondolt semmi roszra. Tulajdonképen maga sem tudta, mit akar ott; kemény szive nem ismerte az áhitatot, soha sem imádkozott; és mégis, mióta azt a kis lánykát ott látta térdelni maga mellett eszébe jutott, hogy hajdan ő is tudott egy kis imádságot, melyben az is volt, hogy »bocsásd meg vétkeinket, valamint mi is megbocsátunk az ellenünk vétetteknek!« Boszankodott saját magára, hogy erre gondolt; de a kedves gyermek igaz jósága egészen kiforgatta eddigi keményszívűségéből.

Körül járta a templomot s az egyik oszlopnál egy nagy ládát talált, melynek tetején jókora lyuk volt.

— Ahá, ez az a láda, melybe a szegények számára gyűjtenek adományokat. Képzelem, nem valami nagy kincs van benne, szól magában.

E pillanatban léptek hangzottak. Egy oszlop mögé állt és nézte, ki jön. Csakhamar megismerte: a kis Katicza lépett a templomba.

A leányka figyelmesen körülnézett s nem látván senkit, egyenesen a ládához sietett. Ide érve, köténye alól elővett valamit, amit nagyon szerethetett, mert összevissza csókolgatta. Ez a valami pedig — egy kicsike bábu volt.

Sokáig nézegette csókolgatta a bábút s szemei megteltek könnyel. A grófné ott az oszlop mögött csodálkozva nézte ezt a furesa dolgot s még inkább bámult, mikor a leányka letérdelt és fennhangon így imádkozott:

— Édes jó Istenkém, én nem adhatok egyebet... azt hallottam, azt kell feláldozni mindenkinek, ami legkedvesebb kincse van... s nekem ez a legkedvesebb kincsem... odaadom szívesen!

Még egyszer megcsókolta a kis bábút, aztán a lyukon át bedugta a nagy ládába. Nehezen fért bele s bizony azt hiszem, bábu kisasszony kissé meg is horzsolta az orrát; de végre mégis csak befért és eltűnt a láda mélyében.

Katicza sokáig könnyes szemekkel bámult utána, de egyuttal a megelégedés is látszott arczán. A bohó kis gyermek úgy hitte, hogy ő most jót tett. Látta, hallotta, hogy a ki csak teheti, adakozik a szegény szenvedők számára; ő is odaadta tehát legkedvesebb játszótársát, a bábuját. Jó, hogy senki sem mondta meg neki, mennyire hiába áldozta fel bábuját, mert hiszen annak nem veheti hasznát az éhező szegény ember... Vagy ki tudja? Hát ha valami szegény leányka kapja és örömet, vigaszt talál benne?

Erre és efféle azonban Katicza még nem igen tudott volna gondolni. Ő csak azt tudta, hogy jót akart tenni, meg is tette s most lassacskán kiment a templomból és haza ballagott.

Ezalatt az öreg szekrestyés odakint, a ló kantárját fogva, folyvást tűnődött, valjon mi hozhatta a grófnét ide a templomba.

— Hátha Isten meglágyította a szívet és most már ájtatosabban gondolkodik? dörmögé magában az öreg. Talán nem fog többé annyira gyötörni minket, szegény alattvalóit.

Épen amint ezt gondolta, megjelent a grófné a templom ajtajában s így szólt:

— Hallod-e öreg, nálad van annak a nagy ládának a kulcsa?

— Mi... micsoda...? A láda kulcsa! hebegé a sekrestyés ijedten.

— Az, az! Add ide szaporán, látom, nálad van.

A szegény sekrestyés majd kővé vált, de nem mert ellenmondani, odaadta a kulcsot.

— Most pedig szólt a grófné fenyegető hangon, jól vigyázz! Itt maradsz és ne próbálj leskelődni, hogy mit csinálok odabent. És senkit be ne bocsáss!

Visszament a templomba s bezárta az ajtót. Az öreg sekrestyés majdnem sirva fakadt.

— Oh, ez már mégis nagy gonoszság! szólt magában. Bizonyosan kiszedi a ládából azt a néhány fillért, amit jó emberek beleraktak! Egyebet mit akarhatna? Hozzá bizony nem tesz egy fillért sem s erre nem is volna szüksége a kulcsra; adományát bedobhatná a lyukon. Oh Istenem büntesd meg ezt a kegyetlen, gonosz asszonyt!

Pedig a jó öreg ezuttal csalódott, a grófné nem tervezett efféle gonosztságot. A kulccsal kezében sietett a ládához s fölnyitotta. Nem valami sokat láthatott benne; néhány kisebb pénzdarab és egy-két ezüst huszas volt ott mindössze és — a bábu, melynek az orra hegye csakugyan

le volt törve. A pénzhez hozzá sem nyult, hanem a bábút kivette és zsebébe dugta. Aztán a másik zsebéből erszényt vont elő s ami benne volt, egy egész csomó aranyat, a ládába szórta. Ezzel is elkészülvén, ismét becsukta a ládát és kiment.

— Itt a kulcs, szólt a sekrestyéshez. De jól vigyázz arra, amit most mondok: egy hétig ne merje senki kinyitni a ládát, te pedig egy szót se merj szólani arról, hogy én itt jártam, mert különben jaj neked!

— Ugy lesz minden, amint kegyelmes asszonyom parancsolja, felelt az öreg busan; titokban pedig ilyenformát gondolt: Mihaszna nyitnók fel a ládát! Ugy sincs benne most már semmi!

A grófné aztán felült lovára és elvágatott.

Másnap a kis Katicza és mamája épen a szobában dolgoztak, midőn hirtelen nagy robajjal fölnyilt az ajtó és a rettegett grófné toppant be. Borbála asszony majd felsikoltott ijedtében, mert mindig rossz jelnek vették, ha a várgrófné megjelent valamelyik jobbágya házikójában; a grófné azonban a kis leány felé fordult s így szólt:

— No, csakhogy rád tallátam! Jöjj ide, kicsike, ölelj meg;

Katicza csöppet sem szabódott, hanem nyájasan mosolyogva odasietett s megcsókolta a vendéget. Ennek láttára Borbála asszony is megnyugodott kissé s széket hozott a vendégnek, kérdezve, mivel szolgálhat kegyelmes asszonyának?

— Mindjárt megmondom. De előre figyelmeztetek, hogy meg ne ijedj, nem akarok ám semmi rosszat.

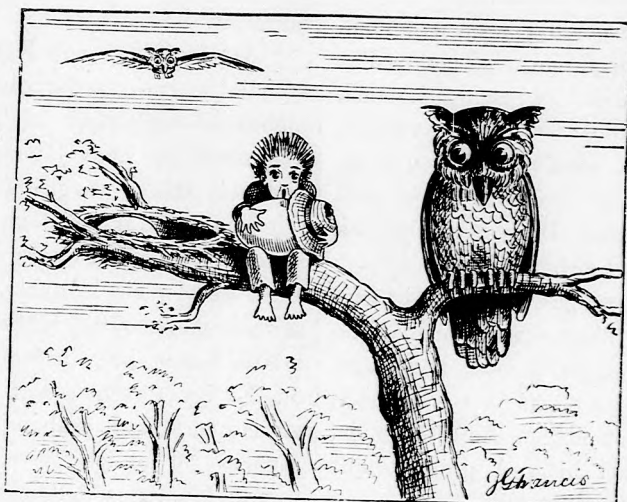
— Szegény Borbála asszony épen e figyelmeztetés miatt ugyancsak megijedt és csakhamar kitünt, hogy volt is rá oka, mert a grófné így szólott tovább:

— Tegnap láttam ezt a kis leányt s nagyon megtetszett nekem. Mondd, nagyon nehezedre esnék megválni tőle? Mert el akarom vinni magammal.

A szegény asszony halálsápadt lett s térdre borulva könyörgé

— Oh kegyelmes asszonyom, legyen irgalmas, ne vigye el a gyermekemet... Hiszen ez legdrágább kincsem, egyetlen örömem s ő is meghalna, ha elszakítaná tőlem!

— Legyen eszed, szólott a grófné kissé szelidebb hangon. A kicsikének nem lesz semmi baja, úgy fogom őrizni és tartani, mintha saját gyermekem volna. Téged pedig gazdaggá teszek.

A BAGOLY-TOJÁS. (Lásd a 330. lapon.)

— Oh, mit ér nekem a gazdagság, ha nincs mellettem kedves kis gyermekem! Nem adom én leánykámát a világ minden kincseért sem! zokogá a jó anya.

— Gondold meg jobban, mit beszélsz. Tudod, hogy ha akarom, beleegyezésem nélkül is elviszem. De én azt kívánom, hogy te is beleegyezzél. Ezért tehát nem csak magadra gondolj, hanem a kicsikére is. Ha itt marad nálad, mi lesz belőle? Szegény pórleány. Ha pedig hozzám

adod, én szerencsésé teszem, fölnevelem s gazdag előkelő hölgy lesz belőle. Hát nem kívánod a gyermeked szerencsését?

Ez nagyon csábító beszéd volt s a szegény asszony nagyon meg volt akadva. Ha igaz volna, amit a grófné beszél, ha olyan boldoggá tenné a kis Katiczát!

— Látom, szólott ismét a grófné, hogy okos asszony vagy, belátod, hogy igazam van. Tehát ne vesztegessük a szót, Katicza velem jön. Aztán ne félj, nem kívánom

ám, hogy többé ne lásd. Csak most eleinte néhány hétig nem szabad őt látnod, addig míg a kicsike hozzám szokott. Azután majd eljöhetsz és meglátogathatod.

És az lett a vége, hogy a grófné elvitte a kis leányt, Borbála asszony kénytelen volt engedni, mert tudta, hogy ha bele nem egyezik, akkor elviszik Katiczát erővel. Mielőtt azonban elvált volna leányától, félrevonta és egy szelid galambot adva kezébe, így szólt hozzá:

— Vidd magaddal ezt a galambot, édes gyermekem. És jól véd emlékedbe, amit most mondok: ha rosszul bánnának veled, ha nem volnál boldog ott az idegenek közt, akkor bocsásd szabadon a galambot. A galamb ide haza jön és én ki foglak szabadítani. De jól vigyázz, ok nélkül ne engedd elröpülni.

Katicza nem igen értette, mi történik vele s nem akart elválni mamájától. Csak mikor megigérték neki, hogy nemsokára látni fogja mamáját s a mama is kívánja, hogy az idegen nénivel menjen, akkor nyugodott bele. A grófné felült lovára, Katiczát egy szolgáló ölbe kapta s nemsokára fenn voltak a várban.

Több nap mult, a nélkül, hogy valami történt volna. Borbála asszony sokat könyezett leánykája után s mindig várta a galamb megjelenését, ami azt jelentette volna, hogy a gyermeknek rossz dolga van; de bizony a galamb nem jött. Ez aztán kissé megnyugtatta a szegény anyát, hogy leánykájának nincs semmi baja.

És valóban a kis Katiczának nem is volt semmi baja, sőt olyan jó dolga volt, hogy ha mamája után nem kellett volna busulnia, egészen boldognak érezte volna

magát. Mihelyt a várkastélyba érkezett, felöltöztették szép ruhába s minden cseléd parancsot kapott, hogy a leánykát úgy tekintse, mintha a várgrófné leánya volna. Játszhatott, szaladgálhatott kedve szerint a fényes termekben, az udvaron, a várkertben; vig csacsogása, nevetése messze elhallatszott s ugyancsak fürcsán hangzott e mogorva kastélyban, ahol csupa komor, vad fegyveres élt és soha senki nem nevetett, de még csak jó kedvet sem mutatott.

De legtöbbet volt Katicza a grófné szobájában, még pedig ott ült a grófné ölében s beszélt neki százféle bohóságot, kényszerítette, hogy játszszen vele s az emberek, akik a várgrófnét mindig csak szigorúnak látták s rettegetek tőle, bizony bámultak volna, ha látják, mint dédelgeti azt a kedves kis leánykát. Mert igazán, szívből megszerette Katiczát s örömét találta benne, hogy a leányka is szereti őt. És így történt aztán, hogy mikor a várnagy a szokott órában jelentette, hogy a paripa föl van nyergelve, a grófné kilovagolhat, nagy csodálkozására azt a feleletet kapta:

— Ma nem lovagolok ki.

A faluban és a vidéken csodálkozva tapasztalták, hogy a várgrófné most már nagyon ritkán jár ki a kastélyból és míg azelőtt mindennap kigondolt valamit, a mivel jobbágyait boszanthatta; most napok, hetek multak s nem bántotta őket. Sőt még több is történt, amit szinte csodának tartottak. Hol az egyik, hol a másik szegény embernél meg-megjelent egy szolgáló a kastélyból s hozott pénzt és más egyebet is, amire a szegényeknek szükségök

volt. Egyszer aztán a falu birája kapott a várgrófnétól annyi pénzt a szegények számára, hogy nem volt szükség a faluban, mindenki bevásárolhatott mindent, ami kellett s az emberek elégedetten láttak munkájokhoz. De azért mégis csak csóválták a fejüket és alig tudták elhinni, hogy az ő asszonyuk ennyire megváltozhatott volna. Attól féltek, hogy ez nem tart sokáig, s majd megint a régi gonosz világ következik.

Egyelőre azonban örültek a változásnak. Csak a jó Borbála asszony busult az ő kis leánykája után, kiről nem hallott hírt, mióta elvitték tőle. Egy napon azonban parancsot kapott, hogy jelenjék meg a várban, a grófné hivatja. Rögtön sietett is oda.

Nagy volt a Katicza öröme, mikor mamáját megpillantotta s a jó anya is örült, látva, hogy kedves leánykájának nincs semmi baja. Mikor kissé lecsillapultak, a várgrófné így szólt Borbála asszonyhoz:

— Hivattalak, hogy visszaadjam neked gyermekedet, ezt a kedves, jó leánykát. Kérdeztem tőle, boldog-e itt nálam s azt felelte, hogy boldog volna, ha mamája vele volna. Visszaadom, bár nagyon fáj megválnom tőle, ki engemet a jó utra visszavezetett s megismertette velem, milyen gonosz és szivtelen voltam eddig.

Borbála asszony ugyancsak bámult s nem értette a dolgot, Katicza pedig még kevésbé; a grófné pedig így szólt:

— Kemény szivü és önző voltam gazdagságomban, s tudom, nem szeretett senki! Én sem szerettem senkit, míg e leányka őszinte jósága és nemes szive

meg nem tanított reá. Azért vettem magamhoz, reméltem, hogy majd ő megszeret úgy, mint én megszerettem. De belátom, hogy nem szabad mást megfosztanom örömétől, tehát majd csak magamban élek ezentul is.

Borbála asszony mélyen meg volt hatva, a kis Katicza pedig a grófné nyakába kapaszkodva is szólt:

— Oh én szeretem a mamát is, a jó nénikét is.

A grófné megcsókolta a leánykát, aztán rövid gondolkodás után így szólt:

— De hát mért kellene elválnunk? Mért ne lehetnél te is itt velem, jó Borbála? Így aztán Katicza mindkettőnké volna.

Csakugyan az lett a dologból. A derék Borbála asszony a kastélyba költözött s csakhamar igaz barátnője lett a grófnénak. És ezután a mogorva kastély egészen más képet öltött; a durva fegyvereket elbocsátották s vidám, derült életet éltek. A grófné mindent az okos, jószívü Borbála asszony tanácsa szerint cselekedett s mindenki meggyőződhetett, hogy a vár asszonya nem volt igazán rossz szivü, de rossz emberek voltak körülette, rosra ingerelték s mert e miatt aztán mindenki gyűlölte, utoljára ő is szivtelen lett mindenkihez.

— De most ez mind megváltozott. A vidéken nem féltek többé tőle, hanem áldották, mint jótékony angyalt, mert mindig csak arra gondolt, hol tehet valami jót a szegényekkel és szenvedőkkel. Nem lovagolt többé szilaj paripán, hanem kocsin járta be nagy jószágait és míg azelőtt rettegetek, ha messziről megpillantották,

most sovárogra lesték, mert örömet és vigasztalást hozott nagyoknak és kicsinyeknek egyaránt. És olyan boldog volt, mikor látta, mennyire szeretik!

A következő esztendőben, mikor a jó grófné nevenapja volt, a falu népe ünnepi ruhában fölment a kastélyba s az öreg ősz bíró örömtől könnyezve üdvözölte és elmondta, mennyire szeretik őt és mily boldogok most az ő hü jobbágjai.

A grófné meihatottan hallgatta végig, aztán így szólt:

— Én is boldog vagyok most, nem úgy, mint hajdan. De tudjátok-e, kinek köszönhetjük a szerencsés változást? Nem nekem ám! Mindjárt megmutatom.

Kinyitott egy szekrényt s elővett egy ócska, törött orru bábút, a Katicza hajdani kedves bábuját.

— Ez hozta meg boldogságunkat.

Mindenki bámult s a grófné azután elmondta, miként találkozott akkor Katiczával, miként leste meg a templomban a kedves gyermek áldozatát. Ez hatotta meg annyira, hogy belátta régi hibáit s a bábút örök emlékül magával vitte. A kis leányka őszinte jósága hozott áldást mindnyájukra, Katicza lett a grófné megtérítője.

Szerette is őt aztán mindenki s mamájával és fogadott anyjával, a grófnéval azontul boldogan éltek sokáig.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XVIII. köt. 19-ik számában közölt szövegtvények megfejtése:

„Gyomor. Irón“.

Helyesen fejtették meg: Katona Jenő, Weisz Hugó, Gaál Sándor, Freud Nelli és Gáspár, Zahonyi Ella és Pistika, Balogh Terka, Szávicz Kozma, Gaál Iona, Hubóczky Aurél.

A küszöbön.

ELMENNÉK én kedves Mariskához —
Jaj de mikor nem lehet!
Előbém áll ez a kicsi Pákoz,
S szörnyen ugat engemet.

Huh, be kaffog, csahol, morog, keheg,
S vicsoritja a fogát!
És így bizony újra nem mehetek
Az én Mariskámhoz át.

Hé, te Pákoz! . . Czoki! . . beteg ám az
Én barátom Mariskám;
Ha megharapsz, megver, meg is átkoz
Az én édes kis mamám.

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi.** Kiadó-hivatal: Budapest, barátok-tere 3-ik sz., Athenaeum-épület.
Budapest, 1880. Nyomtatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.

Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.